

omfang, dvs. størrelsen af det påvirkede område eller antallet af individer, samt et tidsaspekt, herunder om skaden genoprettes naturligt inden for et kort(ere) tidsrum.

Samtidig må det med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet lægges til grund, at den betydelige skade eller risiko skal have en sådan karakter, et omfang og en almen interesse for andre end den/de umiddelbart berørte, at den står i et rimeligt forhold til miljøansvarsdirektivets (og dermed dette lovforslags) krav til de kompetente myndigheders håndtering af miljøskaderne, herunder ikke mindst kravene til supplerende og kompenserende foranstaltninger ved afhjælpning af skader på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder og på vandmiljøet.

Niveauerne for betydelig påvirkning og dermed for, hvornår en miljøskade er indtrådt, må fastlægges på niveauer, der svarer til henholdsvis niveauet for betydelige påvirkninger af arter og internationale naturbeskyttelsesområder i habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne for så vidt angår skader på beskyttede arter og områder, og niveauet for betydelige påvirkninger af vandforekomster i vandrammedirektivet for så vidt angår skader på vandmiljøet.

Miljøskaden »skade på jord« er begrænset til at omfatte skader som følge af jordforureninger. Jordforureningen skal være resultatet af den direkte eller indirekte tilførsel af stoffer, organismer eller mikroorganismer i, på eller under jorden. Ved stoffer forstås her som i forhold til miljøbeskyttelsesloven såvel rene stoffer som blandinger af stoffer.

Jordforurening i denne lovs forstand omfatter dermed - modsat den gældende jordforureningslov - såvel en kemisk forurening med stoffer, som en biologisk forurening med organismer og mikroorganismer. For så vidt angår den biologiske forurening antages bestemmelsen primært at være rettet mod mikroorganismer og lignende (små) organismer, der tilføres jorden, f.eks. som led i forurenings- eller skadedyrsbekæmpelse.

Jordforureningen skal medføre en betydelig risiko for, at menneskers sundhed påvirkes negativt. Det må antages, at det skal forstås som en risiko for en påvirkning af det enkelte menneskes sundhed i den forstand, at der er en dokumenteret negativ effekt af de konstaterede forureningsniveauer på befolkningens sundhed. Risikoen skal være betydelig, se også bemærkningerne til lovforslagets § 9 om betydningen heraf.

Der vil blive udarbejdet en vejledning om miljøskadebegrebet. Vejledningen vil foreligge ved lovforslagenes ikrafttræden.

En nærmere og endelig afgrænsning af skadebegrebet må fastlægges i praksis af klagenævnene og i sidste ende af domstolene, herunder EF-Domstolen.

Der henvises til bemærkningerne til §§ 7-11.

2.3 Forebyggende foranstaltninger

2.3.1. Gældende ret

Efter den gældende miljøbeskyttelseslov forudsættes der en ubetinget pligt til at forebygge eller afværge forurening, når der er opstået en overhængende fare for væsentlig forurening i forbindelse med aktiviteter eller anlæg, som man er ansvarlig for. En sådan afværgen af en væsentlig forurening vil principielt kunne udgøre en afværgen af en miljøskade og dermed forebyggelse af en miljøskade. Men hvis en væsentlig forurening afværges, vil det i udgangspunktet være meget vanskeligt og i høj grad en noget teoretisk øvelse at afgøre, om forureningen, hvis den var sket og ikke var søgt begrænset, ville have haft konsekvenser svarende til en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade.

Efter den gældende miljøbeskyttelses- og jordforureningslov kan der tillige meddeles påbud om afhjælpende foranstaltninger over for skete forurenninger. Sådanne afhjælpende foranstaltninger kan afværge eller forebygge konsekvenser, der svarer til, hvad der efter dette lovforslag vil være en miljøskade.

Afhjælpende foranstaltninger over for jordforurening forårsaget ved en erhvervs-mæssig eller offentlig virksomhed kan efter den gældende jordforureningslov påbydes på grundlag af et ubetinget forureningsansvar, der i store træk svarer til det ansvar i forhold til forebyggende foranstaltninger, der fastlægges efter dette lovforslag.

Afhjælpende foranstaltninger i forhold til andre forurenninger end jordforurenninger kan efter miljøbeskyttelsesloven imidlertid alene påbydes, når en forurening udgør eller er en følge af ulovlige forhold og skyldes forurenere ns uforsvarlige adfærd. Urderingen af, hvorvidt adfærd i forbindelse med erhvervs-mæssig eller offentlig virksomhed er forsvarlig, er streng.

Vandforsyningsloven rummer ikke bestemmelser om forebyggende foranstaltninger, udover hvad der følger af kommunalbestyrelsens pligt og beføjelser til at gribe ind overfor ulovlige forhold f.eks. overindvin-ding i forhold til en meddelt indvindingstilladelse eller indvinding uden tilladelse.

Efter havmiljøloven kan forsvaret i medfør af lovens § 43 forbyde eller påbyde bestemte aktiviteter på eller fra et skib. F.eks. kan forsvaret forbyde et skib at